

Hezbollah — in de context van de Libanese tragedie (1918-2017)

De Sjiitische Hezbollahbeweging creëert in toenemende mate een existentiële bedreiging voor Israël. De sinds 2005 van de Libanese regering deel uitmakende organisatie vormt een staat binnen een staat.

Hezbollah (“partij van Allah”) beschikt niet alleen over een bestuursapparaat en een autonome, goed gemotiveerde, getrainde en bewapende troepenmacht, maar ook over een reusachtig en geavanceerd rakettenarsenaal. Bovendien biedt de organisatie een strategisch bruggenhoofd aan haar mentor en steunpilaar Iran, dat de Joodse staat voortdurend met religieus gemotiveerde vernietiging bedreigt.

Van PLO-land naar Hezbollahland

Libanon is Israëls kleinste buurland en het vormde tot nu toe geen noemenswaardige bedreiging voor de Joodse staat. Het Libanese leger participeerde slechts eenmaal in een oorlog tegen Israël, in 1948.

Demografische ontwikkelingen

Libanon is een multi-religieuze samenleving met de volgende verdeling: moslims 54% (27% Soennieten en 27% Sjiieten), Druzen 5,6%, christenen 40,4% (waarvan de helft Maronieten). Volgens de United Nations Relief and Welfare Agency (UNRWA, 2014) verblijven er 450 duizend Palestijnse Arabieren in Libanon. Het gaat om (nakomelingen van de) vluchtelingen van de oorlog van 1947-1949. Zij zijn uitgesloten van het Libanese staatsburgerschap, mogen niet integreren en staan ook niet in de Libanese statistieken. Andere bronnen stellen overigens dat het om nog maar 250 duizend personen gaat. Vanwege de Syrische burgeroorlog hebben circa 1,5 miljoen vluchtelingen zich sinds 2011 in Libanon gevestigd. De demografische verhoudingen zijn ook sterk beïnvloed door emigratie. De Libanese diaspora telt ca. acht miljoen personen, waarvan er 1,2 miljoen het Libanese staatsburgerschap bezitten.

Anti-Israëlische agressie vanaf Libanees grondgebied was er wel, maar kwam steeds van niet-statelijke actoren. De Palestijnse Bevrijdingsbeweging PLO gebruikte Libanon tientallen jaren als uitvalsbasis voor aanslagen op Joodse doelen binnen en buiten Israël. In 1981-1982 werden vanuit het door de PLO gecontroleerde Zuid-Libanon zelfs op grote schaal burgerdoelen in Noord-Israël bestookt met artillerie en Katyusharaketten. Dit geweld bleef uiteraard niet onbeantwoord. Uiteindelijk verdreef Israël in 1982 de Soennitische PLO uit Libanon. De Israël's werden enthousiast onthaald door de voornamelijk Sjiitische bevolking

Machtsdistributie in Libanon

De Libanese grondwet erkent 17 religieuze groepen: 12 christelijke en vijf ‘islamitische’ (Soennieten, Sjiieten, Alawieten, Ishmaeli's en Druzen). In sociaaleconomisch opzicht vormen de christenen de bovenlaag, gevolgd door de Soennieten en de Druzen. De Sjiieten bevinden zich veelal in de onderklasse. Na het formaliseren van de Libanese onafhankelijkheid (1943) werden de openbare posities en politieke verantwoordelijkheden onder de belangrijkste religieuze groepen verdeeld. Het presidentschap valt sindsdien toe aan een Maronitische christen, het premierschap aan een Soennitische moslim en het voorzitterschap van het parlement aan een Sjiitische moslim. Christenen en moslims worden sinds 1989 gelijkwaardig vertegenwoordigd in het parlement en de regering.

van Zuid-Libanon, die blij was dat de PLO werd verjaagd. Nadien hield Israël in Zuid-Libanon een veiligheidszone in handen. Het door de PLO achtergelaten vacuüm werd echter opgevuld door de Sjiitische Hezbollahbeweging. De basis daarvan werd gevormd door leden van bestaande Sjiitische organisaties. Zij werden ideologisch en militair getraind door instructeurs van de Iraanse Revolutionaire Garde en begonnen een guerrilla- en terreur oorlog tegen de Israëlische troepen in de Zuid-Libanese veiligheidszone en tegen internationale hulpverleners en vredestroepen elders in het land. Waar de PLO Israël hoofdzakelijk vanuit een seculier en dus opportunistisch perspectief bestreed en bestrijdt, doet Hezbollah dat op basis van volstrekt compromisloze islamitische uitgangspunten en is

de organisatie in militair opzicht veel succesvoller gebleken dan de PLO. Als gevolg daarvan zag Israël zich genoodzaakt de veel Israëlische slachtoffers kostende bezetting van Zuid-Libanon na 1982 nog 18 jaar voort te zetten. Tot de beëindiging ervan onder druk van de Israëlische publieke opinie niet langer kon worden uitgesteld.

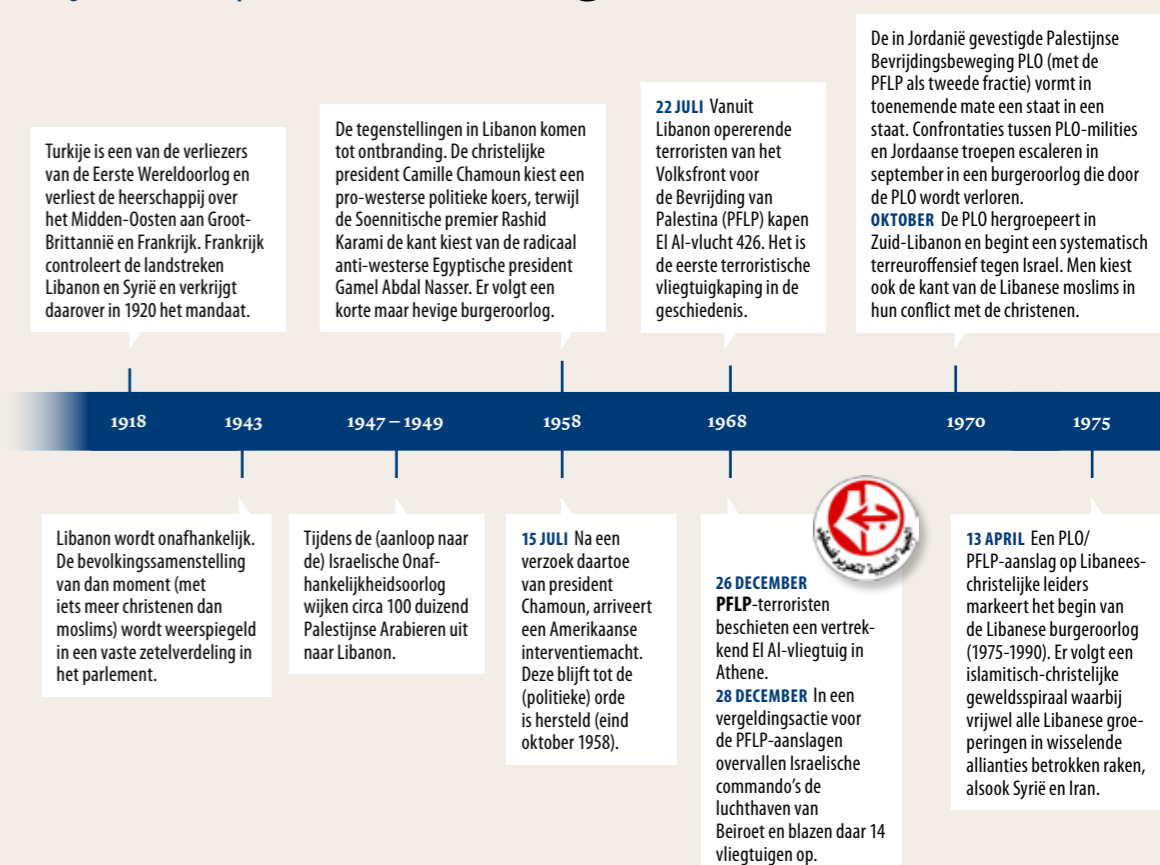
Ondanks de Israëlische terugtrekking, in mei 2000, heeft Hezbollah de strijd voortgezet en gezworen die niet te zullen staken totdat de Joodse staat

vernietigd is. Daarmee volgt de organisatie dezelfde ideologische lijn als Iran.

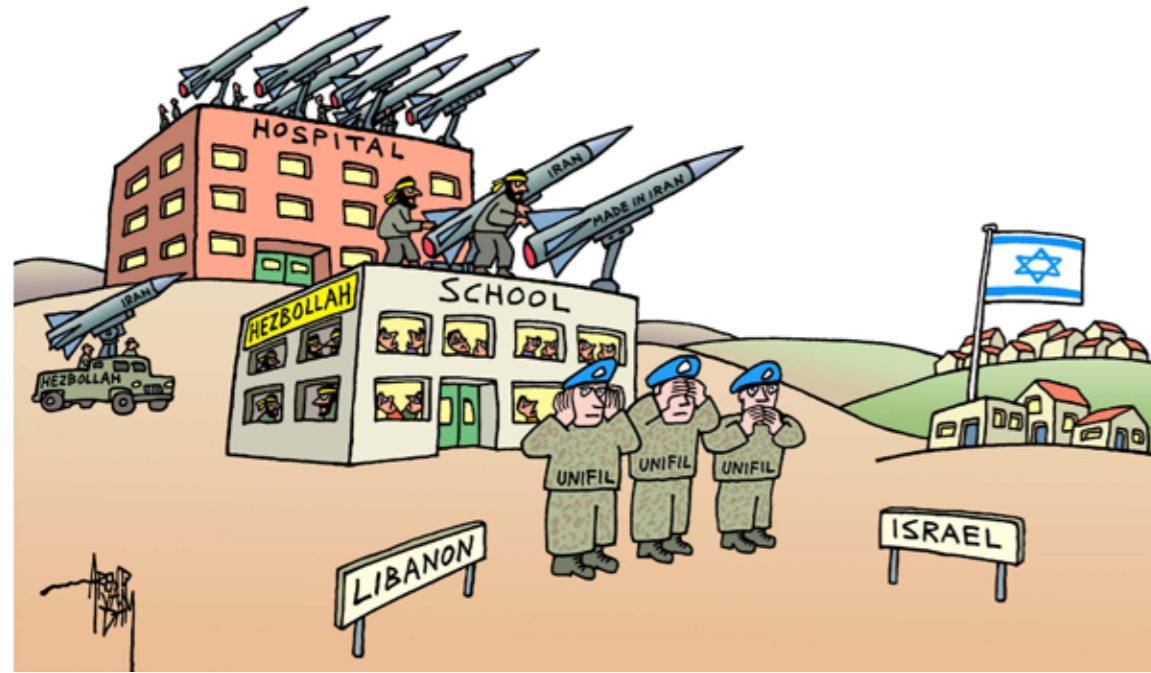
Etnisch-religieuze fragmentatie

Zowel de PLO als Hezbollah konden zich in Libanon militair ontplooiën vanwege de etnisch-religieuze fragmentatie die dat land kenmerkt en die een sterk centraal gezag vrijwel onmogelijk maakt. De PLO wist in Zuid-Libanon een enclave te vestigen van waaruit alleen het uiterste noorden van Israël met relatief lichte wapensystemen kon worden bestreken.

TIJDALK | De Libanese tragedie

Op grond van VN-Veiligheidsraadresoluties 1559 (2004) en 1701 (2006) dient Hezbollah te worden ontwapend en moet de Libanese regering haar soevereiniteit en gezag in geheel Libanon herstellen. Het is echter steeds duidelijk geweest dat de Libanese regering dat niet zelfstandig zou kunnen bewerkstelligen en dat een serieuze poging daartoe gemakkelijk tot een nieuwe burgeroorlog zou kunnen leiden. De VN-vredesmacht UNIFIL heeft nimmer enige actie ondernomen om de militaire ontplooiing van Hezbollah in Libanon te dwarsbomen en heeft daarover ook niet deugdelijk gerapporteerd.

Hezbollah daarentegen, heeft de afgelopen decennia in Zuid-Libanon een militaire infrastructuur opgebouwd die inmiddels geheel Israël met raketten bedreigt. Ook Hezbollah heeft daarbij geen tegenstand ondervonden van het Libanese leger of van de al sinds 1978 in het zuiden van het land gestationeerde VN-vredesmacht UNIFIL. Net als de PLO destijds, maakt Hezbollah gebruik

van menselijke schilden. De duizenden militaire Hezbollahposities die onder het toezien oog van UNIFIL in Zuid-Libanon zijn gevestigd, bevinden zich veelal in of nabij woningen, scholen, moskeeën en ziekenhuizen. Israël heeft meermalen militair gereageerd op terreuroffensieven en -beschietingen van Hezbollah. In de zomer van 2006 werd zelfs een regelrechte

oorlog van ruim een maand uitgevochten. Die werd door Hezbollah verloren, maar dat maakte geen einde aan de militaire aanwezigheid van de organisatie in Zuid-Libanon. In 2016 beschikte Hezbollah over een met tanks en zware artillerie uitgerust paraat leger van 20 duizend man, plus 25 duizend reservisten en een arsenaal van tussen de 120 duizend en 130 duizend raketten. In de periode 2011-2017 speelde Hezbollah aan de kant van het Assad-regime in toenemende mate een rol in de Syrische burgeroorlog. Daarbij werd waardevolle gevechtservaring opgedaan. Intussen werd verder gewerkt aan de militaire infrastructuur in Zuid-Libanon. Regelmatig heeft Israël met luchtaanvallen de doorvoer van voor Hezbollah bestemde Iraanse raketten en chemische wapens gedwarsboomd. In september 2017 onthulde een Israëlische voormalige luchtmachtchef dat Israël in de voorgaande vijf jaar zo'n vijftig maal "onderscheppingsbombardementen" had uitgevoerd. Maar dat heeft de militaire opbouw hoogstens vertraagd. Inmiddels zouden Iran en Hezbollah in Zuid-Libanon ook over eigen wapenfabrieken beschikken.

Hezbollah in internationaal kader
Alhoewel de doelstellingen van Hezbollah zijn gericht op de vestiging van een Sjiiitische staat in Libanon en de vernietiging van Israël, heeft de organisatie ook een mondiaal netwerk. Zo is er een sterke presentie in Duitsland en in Zuid-Amerika,

HEZBOLLAHLEIDER HASSAN NASRALLAH:
"Als zij (de Joden) zich allemaal in Israël verzamelen, bespaart ons dat de moeite wereldwijd achter ze aan te gaan." "Er is geen andere oplossing voor het conflict dan het verdwijnen van Israël."

waar zich omvangrijke Libanese gemeenschappen bevinden. Hezbollah speelt via dat netwerk een belangrijke en lucratieve rol in de internationale drughandel en het internationaal terrorisme. Veel landen, waaronder Nederland, hebben Hezbollah als terroristische organisatie getypeerd. De EU heeft dat alleen gedaan met de 'militaire tak' van de organisatie.

In Libanon zelf is Hezbollah feitelijk een staat in een staat, met een politieke arm, een tv-station, kranten, moskeeën, medische, sociale en educatieve instellingen voor de vanouds sociaaleconomisch achtergestelde Sjiieten, en eigen strijdkrachten. Tegelijkertijd participeert de organisatie sinds

OVER CIDI | COLOFON

Al meer dan 40 jaar zet het Centrum Informatie en Documentatie Israël zich in voor Israël en voor vrede. Doelstelling van CIDI is de kennis over Israël en zijn inwoners te vergroten en bij te dragen aan vrede tussen Israël en het Palestijnse volk.

Word Vriend van CIDI!
Voor € 50 per jaar bent u al vriend en ontvangt u de CIDI Nieuwsbrief. Ook wordt u op de hoogte gehouden van onze evenementen.

Voor meer informatie en voor onze publicaties kijk op www.cidi.nl. Bestel het **lespakket Kernpunten van het Israëlisch-Palestijns conflict** of onze andere katernen online, per post of via email.

CIDI, Postbus 11646, 2502 AP Den Haag
Tel. 070-364 68 62, Fax. 070-365 33 72,
Email: cidi@cidi.nl, Web: www.cidi.nl

VERSIE ZOMER 2017

2005 in de nationale Libanese politiek, levert men ministers en infiltreert men systematisch in staatljke instituties. Ondanks de toenemende verwevenheid van deze terreurorganisatie met de Libanese staat, hebben de EU of individuele EU-lidstaten nimmer overwogen het associatieverdrag met Libanon ter discussie te stellen of andere sancties in te stellen.

TIJDBALK | De Libanese tragedie (vervolg)

<p>11 MAART Bij een PLO-aanslag op een Israëlische stadsbus worden 37 burgers, waaronder 13 kinderen, vermoord.</p> <p>14 MAART De voortdurende terreuraanvallen van de PLO vanuit Zuid-Libanon dwingen Israël tot een militaire interventie. Het Israëlische leger zuivert binnen een week het gebied tot aan de Litanierivier en draagt het beheer ervan over aan een voornamelijk uit christenen bestaande militie: het Zuid-Libanese Leger (SLA).</p> <p>19 MAART VN-Veiligheidsraadresolutie 425 eist dat Israël zich terugtrekt en roept ook het United Nations Interim Force for Southern Lebanon (UNIFIL) in het leven. Deze moet de Libanese regering helpen haar autoriteit in Zuid-Libanon te herstellen.</p>	<p>6 JUNI Het Israëlische leger valt opnieuw Libanon binnen om een einde te maken aan de terroristische infiltraties en beschietingen. De PLO en de Syrische bezettingsmacht worden verslagen en de Israël's rukken op tot in Beiroet.</p> <p>24 AUGUSTUS Amerikaanse en Franse troepen landen in Beiroet om orde op zaken te helpen stellen.</p> <p>25 AUGUSTUS De PLO wordt uit Libanon geëvacueerd en vestigt zich in Tunis.</p> <p>14 SEPTEMBER Een Palestijnse bomaanslag doodt de nieuwe Libanese president Bashir Gemayel en 26 andere christelijke politici.</p> <p>16-18 SEPTEMBER Christelijke milities richten bloedbaden aan in de Palestijnse vluchtelingenkampen Sabra en Shtatila. Opkomst van Hezbollah. Overigens komt de organisatie pas in 1985 officieel met een ideologisch statuut naar buiten.</p>	<p>1 APRIL Hevige beschietingen door Hezbollah van Israëlische burgerdoelen worden beantwoord met operatie 'Druiven der Gramschap', waarin de Israëlische luchtmacht Hezbollahdoelen in Libanon bombardeert.</p> <p>25 JUNI Bomaanslag op een Amerikaanse kazerne in het Saoedische Khobar (19 Amerikaanse doden en 498 gewonden). In 2006 oordeelt een Amerikaanse rechtbank dat Hezbollah voor de aanslag verantwoordelijk was.</p>	<p>14 FEBRUARI De soennitische Libanese oud-premier Rafiq Hariri en 21 anderen komen om het leven bij een bomaanslag in Beiroet. Later komen er aanwijzingen dat Hezbollah en Syrië verantwoordelijk waren. Aanhoudende massale anti-Syrische demonstraties leiden in mei tot het vertrek van de Syrische bezettingsmacht.</p>	<p>1 MAART Instelling (in Leidschendam), op last van de VN-Veiligheidsraad, van het Speciale Tribunaal voor Libanon. Dat is belast met het onderzoek naar de aanslag van 14 februari 2005 op de voormalige Libanese premier Rafiq Hariri en 21 anderen.</p>	<p>28 JANUARI In reactie op een Israëlisch bombardement, in Syrië, op een wapenkonvooi van Hezbollah en Iran, infiltreert een Hezbollah-eenheid Israël en valt daar Israëlische grenstroepen aan met anti-tankwapens. Vervolgens beschieten Israël en Hezbollah elkaar met artillerie en mortieren. De minoorlog stopt na bemiddeling door UNIFIL.</p>					
<p>JUNI Een Syrische troepenmacht van 30 duizend man valt Libanon binnen, bezet grote delen van het land en wordt partij in de burgeroorlog. De bezetting duurt tot mei 2005.</p> <p>JANUARI De PLO richt een slachting aan in het christelijke stadje Damour (582 doden).</p>	<p>Islamitische revolutie in Iran. De met de export van deze revolutie belaste Revolutionaire Garde wordt binnen enkele jaren ook actief in Libanon.</p>	<p>JULI De PLO voert zware artillerie- en raketbeschietingen uit op burgerdoelen in Noord-Israël. De aanvallen stoppen pas na zware Israëlische bombardementen op PLO-posities en het PLO-hoofdkwartier in Beiroet.</p>	<p>18 APRIL Bomaanslag van Hezbollah op de Amerikaanse ambassade in Beiroet (63 doden).</p> <p>17 MEI Israël en Libanon ondertekenen een vredesverdrag. Dat wordt in maart 1984 onder Syrische druk echter door Libanon geannuleerd.</p> <p>23 OKTOBER Bij bomaanslagen van Hezbollah op Amerikaanse en Franse troepen in Libanon komen 241 Amerikanen en 58 Fransen om het leven.</p>	<p>20 SEPTEMBER Bomaanslag van Hezbollah op de VS-ambassade in Beiroet (23 doden). In de PERIODE 1982-1992 ontvoert en gijzelt Hezbollah met regelmaat Westerse hulpverleners en diplomaten. Sommigen van hen worden in gevangenschap vermoord.</p>	<p>18 JULI Bij een aan Hezbollah toegeschreven bomaanslag op een Joods cultureel centrum in Buenos Aires vallen 86 doden.</p>	<p>MEI Onder grote druk van de Israëlische publieke opinie, trekt het Israëlische leger zich terug uit de Zuid-Libanese veiligheidszone.</p>	<p>2 SEPTEMBER VN-Veiligheidsraad-resolutie 1559 bepaalt dat alle Libanese milities moeten worden ontwapend.</p>	<p>1 APRIL Het tussen de EU en Libanon gesloten associatieverdrag treedt in werking.</p> <p>12 JULI Hezbollah beschiet militaire- en burgerdoelen in Noord-Israël met raketten en infiltreert met een infanterie-eenheid (acht Israël's sneuvelen en twee worden ontvoerd). Israël begint een tegenoffensief van 34 dagen. Tijdens deze oorlog beschiet Hezbollah op grote schaal Israëlische dorpen en steden, waarbij 44 burgers omkomen.</p> <p>11 AUGUSTUS VN-Veiligheidsraadresolutie 1701 bepaalt dat alle Libanese milities moeten worden ontwapend en dat in Zuid-Libanon uitsluitend Libanese regeringstroepen en UNIFIL-eenheden aanwezig mogen zijn.</p>	<p>22 JULI De EU plaatst de 'militaire tak' van Hezbollah op de lijst met terroristische organisaties, maar laat de rest van de organisatie buiten schot.</p>	<p>5 SEPTEMBER Nadat het mandaat voor UNIFIL opnieuw is verlengd, eist de Amerikaanse VN-ambassadeur Nicky Haley in harde bewoordingen dat de vredesmacht nu eindelijk concreet gaat optreden om Hezbollah uit Zuid-Libanon te weren.</p>

GRAFISCHE VOORBEREIDING: LUNA 3